

Е. М. Піскова

Музей Чернігівської вченої архівної комісії

МУЗЕЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ВЧЕНОЇ АРХІВНОЇ КОМІСІЇ – перший публічний музейний заклад у Чернігові. Утвор. 1896 одночасно із заснуванням Черніг. губерн. вченої архів. комісії (ЧВАК) з ініціативи черніг. губернатора Є. Андрієвського. Зібрання музею формували переважно завдяки надходженням від приват. осіб й актив. діяльності членів ЧВАК. Серед перших дарувальників були Є. Андрієвський і голова комісії Г. Милорадович. Матеріали музей. колекцій опубліковані в 2-х каталогах, складених завідувачами закладу П. Тихановим (бл. 1900) й П. Добровольським (1904, ч. 1; 1905, ч. 2). У 1902 понад 100 музей. предметів представили на міжнар. етногр. виставці в С.-Петербурзі, де частину з них відзначили золотою медаллю. 1908 пам'ятки Музею склали основу істор. відділу виставки 14-го Археол. з'їзду, що відбувся в Чернігові. Згодом значну частину експонатів виставки подарували місту. 1909 на базі цих надходжень відкрили Черніг. з'єднаний істор. музей міський і вченої архів. комісії в пам'ять 1000-ліття літопис. існування м. Чернігів. У його діяльності значну роль відіграли керуючий справами ЧВАК В. Модзалевський й хранитель музею Є. Корноухов, який 1915 був одним із укладачів 3-го, найповнішого каталогу зібрання. У ньому зафіксовано 3332 пам'ятки відділів археології, історії й етнографії, що були представлені на той час в експозиції. До складу найбільшого з них – історичного – входили колекції нумізматики, зброї й військ. спорядження, портрети істор. осіб, церк. старожитності, пам'ятки цехового устрою тощо. Крім того, в музеї зберігалися цінні документи з історії України 17–18 ст., автографи відомих держ. і культур. діячів, гетьман. універсали, родинні архіви, колекції стародруків і рукописів тощо. 1919 музей реорганізовано в Другий рад. музей, що 1923–25 увійшов до складу Чернігівського історичного музею.

Рекомендована література

1. Курас Г. Музей Черниговской архивной комиссии // Тезисы Черниг. обл. научно-метод. конф., посвящ. 90-летию Черниг. истор. музея. Чг., 1986;
2. Линюк Л. Музей Чернігівської губернської вченої архівної комісії // Родовід. 1996. № 14;

3. Малиневська В. З історії музею Чернігівської губернської вченої архівної комісії // Сіверян. архів. 2007. Вип. 1.

Бібліографічний опис:

Музей Чернігівської вченої архівної комісії / Е. М. Піскова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69863>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).